

Tâğûtlardan Kalben İstemededen Hüküm Taleb Etmek Câiz Midir

– Polat Akyol · 10 Mayıs 2020

TÂĞÛTLARDAN KALBEN İSTEMEDEN HÜKÜM TALEB ETMEK CÂİZ MİDİR?

Mukaddime:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ü Teâlâ'nın Adıyla...

Hamd, Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfîret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdeteye lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve Rasûlü'dür...

Bundan sonra:

TÂĞÛTA MUHÂKEMENİN HÜKMÜ HAKKINDA GETİRİLEN ŞÛPHELERE CEVÂBLAR

Şüpheler: Tâğûtlardan kalben istemededen hüküm talep etmek câiz midir?

Hamd ve hüküm, Allâh Subhânehu ve Teâlâ'ya mahsustur.

Getirilen bu şüphenin tafsilâtı şöyledir: “Tâğûtlardan seve isteye hüküm talep etmek küfürdür. Ancak onların kâfir olduklarına inanıp, kalben buğzedererek hüküm talep etmek, küfür değildir. Zîrâ kişi bu fiili istemededen yapmaktadır...”

Ey hakka ittibâ ederek bâtıldan da yüz çevirmeyi kendine ilke edinmekle emrolunan kardeşlerim, bilmelisiniz ki! İrade yani bir şeyi istemek ve arzulamak, kalbin amelidir. Kalbin amellerinin göstergesi ise uzuvların ortaya koydukları fiillerle belli olur. İslâm'da esas olan kalbin durumuna göre değil, kişinin zâhirine göre hükmetmektir. Bu üzerinde icmâ edilmiş bir kâidedir.

Nitekim Usame radîyallâhu anh, bir baskın esnasında, yakalandıktan sonra canını kurtarmak için “lâ ilâhe illallâh” diyen birini öldürdüğünü Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'e söylediğinde, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem Usame radîyallâhu anh'ı kinamış ve defalarca: “O'nun kalbini mi yarıp baktın?” buyurmuştu. [(SAHİH HADİS): Müslim (158); Ebû Dâvûd (2643)...]

Buna binâen İmâm Nevevî rahîmehullâh, şöyle demiştir: “Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem'in 'O'nun kalbini mi yarıp baktın?' sözünde, fıkıh ve usûlde, hükümlerin zâhire göre verileceğine ve gizli olan şeylerin Allâh'ü Teâlâ'ya havâle edileceğine dair bilinen kâide hakkında delîl bulunmaktadır.” [Nevevî, el-Minhâc fî Şerhi Sahîhi Müslim: 2/107.]

İmam İbn Hacer rahîmehullâh ise şöyle demiştir: “Dünyâ hükümlerinin zâhire göre verileceği hususunda âlimlerin hepsi icmâ etmişlerdir.” [İbn Hacer, Fethu'l-Bâri: 12/273.]

Ömer bin Hattâb radîyallâhu anh bir hutbesinde şunları söylemiştir: “Ey insânlar! Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem'in aramızda bulunduğu ve vahyin inmeye devam ettiği zamanlarda Allâh'ü Teâlâ sizin hâlinizi bildiriyordu. Böylece biz de sizleri tanımış oluyorduk. Ancak bugün Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem vefat etti ve vahiy de kesildi. Bu yüzden sizi söylediklerinizle ve yaptıklarınızla tanıyoruz. İçinizden kim açıkça hayır ve iyilikler yaparsa onu iyi birisi olarak tanır ve severiz. Kimin de kötülükler yaptığını görürsek onu da kötü olarak tanır ve kendisine buğzederiz. Biz ancak zâhire göre hüküm veririz. İç âleminiz ise sizinle

Rabb'iniz arasındadır..." [Câhız, el-Beyân: 3/138; Kandelevi, Hayatu's-Sahâbe: 3/186.]

Şeyh Abdurrahmân bin Hasen rahîmehullâh şöyle demiştir: "Dünyâdaki hüküm ve ilişkilerin belirlenmesindeki davranış şekli, görünürdeki duruma göre belirlenir." [Abdurrahmân bin Hasen, Fethu'l-Mecîd: 113.]

Bu sebeble geçerli bir ikrah gibi şer'î esaslarla müstesna kılınmış bir hal olmadığı sürece, kalbin durumunun kişilere dair hüküm verirken bir önemi yoktur. Bu -ifâde olunduğu üzere- ilim ehli tarafından üzerinde icmâ edilmiş bir konudur. Öyleyse tâğûttan hüküm talep eden bir kimse, bunu istemediğini iddia etse dâhi tâğûta muhâkeme olmuş demektir. Zîrâ:

"Allâh'ın Şerîati'nin dışındaki bir şerîata muhâkeme olmak, tâğûta muhâkeme olmaktır."

Şeyhu'l-İslâm İbn Teymiyye rahîmehullâh şöyle demiştir: "Allâh'ın Kitâb'ı dışında hüküm veren ve kendisine muhâkeme olunan kimseye 'tâğût' ismi verilmiştir. Fir'avun'a da işte bu sebeble tâğût denilmiştir." [İbn Teymiyye, Mecmû'u'l-Fetâvâ: 28/200.]

İmâm İbn Kayyim rahîmehullâh ise şöyle demiştir: "Kim Rasûlün getirdiğinin dışında bir hüküm verir veya bu hükme muhâkeme olursa işte o, tâğûtu hakem tayin etmiş ve tâğûta muhâkeme olmuştur." [İbn Kayyim, İlâmu'l-Muvakkîin: 1/40.]

Şeyh Abdurrahmân bin Hasen rahîmehullâh, şöyle demiştir: "Her kim Allâh'ın Kitâbı ve Rasûlü'nün Sünneti dışında bir şeye başvurarak ona muhâkeme olursa, tâğûta muhâkeme olmuş demektir. Oysa Allâh mü'min kullarına, onu red ve inkâr etmelerini emretmiştir." [Abdurrahmân bin Hasen, Fethu'l-Mecîd: 391-392.]

Şeyh Şankîti de şöyle demiştir: "Allâh'ın Şerîati'nin dışındaki bir şerîat'a/kanunlara muhâkeme olmak, tâğûta muhâkeme olmak demektir." [Şankîti, Edvâu'l-Beyân: 7/50.]

Tâğûta muhâkeme olan kişi ise yapmış olduğu küfür filinin fâili olarak sorumludur. Çünkü bunda rızâ düşse dâhi, ihtiyar (tercih) düşmemektedir.

Nitekim Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Kalbi imanla dolu olduğu halde zorlananların dışında, her kim; imanından sonra Allah'ı tanımayıp küfre göğüs açarsa; işte Allah'ın gazabı onların üzerinedir. Ve onlar için büyük bir azab vardır." (Nahl: 16/106)
Buyruğu hakkında tabiinin büyüklerinden İmâm Katâde rahîmehullâh şöyle demiştir: "Onu tercih ederek ve seçerek yapan kimse demektir." [İbn Cevzî, Zâdu'l-Mesîr: 2/587.]

Sonra tarihte hiçbir müşrik, işlediği şirk sebebiyle müşrik olduğunu kabul etmemiş, kastının küfre girmek olduğunu söylememiştir. Hıristiyanlar ve Yahûdîler buna öncelikli olarak dâhildir.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"De ki: Size amel bakımından en çok kayıpta bulunanları haber vereyim mi?" (Kehf: 18/103)

"Onlar ki; güzel iş yaptıklarını sandıkları halde dünya hayatındaki çalışmalarını boşa gitmiştir." (Kehf: 18/104)

"İşte onlar, Rabblarının ayetlerini ve O'na kavuşmayı inkar edenlerdir. Bunun için yaptıkları boşa gitmiştir. Kıyamet günü Biz, onlara değer vermeyeceğiz." (Kehf: 18/105)

Müfessirlerin imâmı İbn Cerir et-Taberî rahîmehullâh, bu âyet-i kerîmelerin tefsîrinde şöyle demiştir:

"Bu, Allâh'u Teâlâ'nın birliğini bildikten sonra, onu inkâr etmeyi kastetmedikçe kimsenin kâfir olmayacağını iddia edenlerin yanıldığının en açık delillerindedir. Allâh'u Teâlâ'nın birliğini bildikten

sonra onu inkâr etmeyi kastetmedikçe kimsenin kâfir olmayacağı sözü doğru olsaydı, Allâh’u Teâlâ’nın haklarında ‘De ki: Size işler bakımından en çok ziyana uğrayanları bildirelim mi? İyi işler yaptıklarını sandıkları halde, dünyâ hayatında çabaları boşa giden kimselerdir’ buyurduğu kişilerin bundan dolayı sevap kazanıp mükâfat almaları gerekirdi. Hâlbuki iş söylediklerinin aksinedir. Çünkü Allâh’u Teâlâ, onların kendisini inkâr ettiklerini ve amellerinin boşa gittiğini bildirmiştir.” [Taberî, Câmiu’l-Beyân: 18/128.]

Şeyhu’l-İslâm İbn Teymiyye rahîmehullâh, şöyle demiştir: “Kim küfür olan bir söz söyler veya küfür olan bir ameli işlerse kâfir olmayı kastetmese dâhi bu sebeble kâfir olur. Çünkü Allâh’ın diledikleri müstesna hiç kimse kâfir olmayı kastetmez... [İbn Teymiyye, es-Sârimu’l-Meslûl: 178.]

Riddet, buna yol açan belli bir sebepten dolayı meydana gelebileceği gibi, dîni değiştirme veya risâleti yalanlama kastıyla da meydana gelebilir. Tıpkı İblisin küfrünün rubûbiyeti yalanlama kastı ile olması gibi. Gerçi böyle bir kastının olmaması ona fayda vermez. Kendisini küfre sokacak sözü söyleyen (ya da ameli işleyen) kişiye küfrü kastetmemesi fayda vermez (kâfir olur).” [İbn Teymiyye, es-Sârimu’l-Meslûl: 370.]

Şeyh Muhammed Hâmid el-Fakî rahîmehullâh ise tâğûtlara muhâkeme olmanın hükmü hakkında şöyle demiştir: “Yes’ak gibi hatta ondan daha şerli olan şey ise; kan, ırz ve mallar hakkında Allâh’u Teâlâ’nın Kitâbı’nda ve Rasûlü’nün Sünneti’nde hükümler açıkken, kişinin batlıların kanunlarını bu konularda kendisine kanun edinip, onlara muhâkeme olmasıdır. Böyle yapan kimse şüphesiz kâfirdir, mürteddir. Bu ameller üzerinde ısrar ettiği ve Allâh’u Teâlâ’nın indirdiği hükme dönmediği müddetçe onun Müslüman olarak isimlendirilmesi, İslâm’dan olduğu açık olan namaz, oruç, hac ve bunlar gibi amelleri yerine getirmesi kendisine hiçbir fayda sağlamaz.” [Fethu’l-Mecîd: 396 (Dipnot: 1).]

Diğer taraftan ilgili âyette îmân iddialarının yalan olduğu zikredilen kimseler daha tâğûta muhâkeme bile olmamışlardır. Sâdece muhâkeme olmayı istemekle îmân iddiaları boşa çıkmıştır. Dikkat edilirse Allâh’u Teâlâ burada: “Tâğûtun hükmüne başvurdular, böyle bir fiili hoş karşıladılar, tâğûtun hükmüne itaat ettiler” dememiş aksine şöyle buyurmuştur: “Tâğûta muhâkeme olmayı istiyorlar. Oysa onlar onu reddetmekle emrolunmuşlardı.” O halde onlar, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem’in getirdiğinin dışında bir şeyin hakemliğine gitme noktasında daha işin başındadırlar. Yani daha tâğûtun hükmüne gitmemişlerdir bile. Bununla beraber Allâh’u Teâlâ onların îmânını yok saymış, böyle bir şeyi istemelerinden dolayı onları kınamıştır...

Şeyh Muhammed bin İbrâhîm rahîmehullâh, Nisâ Sûresinin 60. âyet-i kerîmesini zikrettikten sonra şöyle demiştir: “Muhakkak ki Allâh’u Teâlâ, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem’in getirmiş olduğu hükümlerden başka bir hükme gitmek isteyen münâfıkların îmânını yok saymıştır. Âyette geçen ‘zannediyorlar’ kelimesi onların îmân iddialarını bir yalanlamadır. Çünkü îmân iddiası ile birlikte Rasûlullâh’ın getirdiği hükümlerin dışında başka bir otoritenin hakemliğine gitmek, bir kulun kalbinde asla bir araya gelmez. Bilakis bu iki durum birbirinin tam tersidir. Allâh’u Teâlâ’nın ‘Oysa onlar onu reddetmekle emrolunmuşlardı’ kavlini bir düşün! Burada beşerî kanunları ortaya atanların Allâh’u Teâlâ ile büyük bir inatlaşma içinde oldukları, bu hususta Allâh’u Teâlâ’nın isteklerinin tam tersini yaptıkları görülmektedir. Esas olarak onlardan istenilen ibâdet ettikleri tâğûtların kanunlarına başvurmak değil, bilakis tâğûtu tanımamaları ve onu inkâr etmeleridir. [Sefer Havâlî, Şerhu Tahkîmi’l-Kavânîn: 24 vd.]

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

"Zulmedenler, sözü; kendilerine söylenenden başkasıyla değiştirdiler. Biz de fasıklık etmelerinden dolayı o zalimlerin üstüne gökten korkunç bir azab indirdik." (Bakara: 2/59)

Kardeřimlerim! açık olarak anlayacağınız üzere, tâğûtlardan kalben buğzederek hüküm talep etmek, kişiye küfre girmekten kurtarmaz. Bu Őeytânın ayak kaydırıcı bir fitnelerinden bir fitnedir. Rabbimiz Allâh Azze ve Celle'den ümmeti bu tip fitnelerden tez zamanda kurtarmasını niyâz ediyorum. Allâhumme Âmîn.

Hâtîme: Hamd âlemlerin rabbi olan Allâh'a mahsustur. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Yardım ve başarı, izzet ve Őeref Allâh'tandır.

O, her Şeyin en iyisini bilendir.

Muvahhid Kullara Selâm Olsun.

KAYNAK :

Abdullâh Saîd el-Müderriis.